

Úvod

V České republice, v porovnání např. s územím Evropy, se nachází velmi málo jezer přírodního původu. Nemáme vysoké hory se sítí glaciálních jezer ani plošně rozsáhlé nížiny severského typu s jezerními oblastmi. Nejsou zde žádné rozsáhlé, plnohodnotně rozvinuté krasové oblasti, žádné aktivní vulkanické oblasti ani mořské pobřeží. Na druhou stranu územím České republiky prochází hlavní evropské rozvodí a pramení zde evropsky významné řeky. Na poměrně krátké vzdálenosti zde dochází k významné změně sklonu koryta toku a tím je vytvořen předpoklad pro proces meandrování vodního toku s následným vznikem fluválních jezer, která jsou jedním z nejčastějších typů jezer na našem území. Se vznikem rozsáhlé nivy a následnou těžbou štěrkopískových náplavů souvisí výskyt dalšího typu jezer, kterým jsou jezera antropogenní. Ta jsou též velmi četná v oblastech těžby hnědého uhlí a dalších nerostných surovin. A konečně posledním početnějším typem jezer jsou menší vodní plochy v rašelinných a slatinných oblastech, které jsou roztroušeny téměř po celém horském hraničním pásmu (JANSKÝ, ŠOBR ET AL. 2003).

Naše jezera jsou vzhledem ke světovým jezerům daleko menších plošných a objemových dimenzí. Vyskytují se převážně v chráněných územích přírody – národních parcích, chráněných krajinných oblastech a přírodních rezervacích. Pozornost zasluhují zejména s ohledem na zachování ekologické stability chráněného území, zachování charakteristických biotopů, geobiocenóz apod. Proto zpravidla představují mimořádně cenné a jedinečné přírodní útvary (JANSKÝ, ŠOBR 2004 A). Jedním z cílů práce bylo provést detailní genetickou klasifikaci jezer České republiky v kontextu klasifikace jezer ve světové literatuře. Zvláštní zřetel byl kladen na podrobnější rozdělení jezer antropogenního původu podle typu nerostné suroviny, která se na místě současného jezera dříve těžila.

Dalším cílem práce bylo zhodnocení fyzikálně-limnologických poměrů u vybraných zástupců přírodních i antropogenních jezer. U všech vybraných lokalit bylo vždy prováděno sledování fyzikálních parametrů ve vertikálním profilu v každém ročním období. Současně byly provedeny odběry vzorků vody, fytoplanktonu a zooplanktonu. Hodnocení chemismu a oživení vod jednotlivých lokalit nebylo zadáním této práce, ale dosažené výsledky budou využity při tvorbě publikace Atlas jezer České republiky, jejíž vydání se připravuje z počátku roku 2008. Celkem bylo do terénního výzkumu zařazeno 51 lokalit českých jezer.